

2019 SPRAWOZDANIE
ROCZNE

**WSPÓŁPRACA NA
RZECZ WZMOCNIENIA
PRAW**
STRESZCZENIE

Streszczenie sprawozdania
rocznego za rok 2019

WSPÓŁPRACA NA RZECZ WZMOCNIENIA PRAW

Przedmowa

Zadaniem Europejskiej Rady Ochrony Danych (EROD) jest zapewnianie spójnego stosowania przepisów o ochronie danych na terytorium Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG). Zapisano to w ogólnym rozporządzeniu o ochronie danych (RODO), które umożliwiło zapoczątkowanie nowej ery poszanowania praw osób, których dane dotyczą.

RODO jest wartościowe nie tylko ze względu na ustanowienie zharmonizowanych ram prawnych dotyczących ochrony danych na terytorium EOG, co pozwoliło na rozszerzenie i wzmocnienie uprawnień krajowych organów ochrony danych. Wejście RODO w życie przyczyniło się również do zwiększenia świadomości w zakresie praw do ochrony danych, zarówno wśród osób fizycznych, jak i organizacji. Jest to ważniejsze niż kiedykolwiek, biorąc pod uwagę coraz większą obecność technologii bazujących na danych niemal w każdym aspekcie naszego życia.

W związku z tym, że RODO obowiązuje już od blisko dwóch lat, jestem przekonana, że współpraca organów zajmujących się ochroną danych w EOG doprowadzi do powstania wspólnej kultury ochrony danych. Niektóre wyzwania pozostają, ale EROD pracuje nad tym, aby im sprostać i zapewnić spójne stosowanie kluczowych założeń procedury współpracy.

Jako EROD przyczyniamy się do spójnej interpretacji RODO, przyjmując wytyczne i opinie. W 2019 r. przyjęliśmy pięć nowych wytycznych dotyczących takich zagadnień

jak uwzględnianie ochrony prywatności już w fazie projektowania i domyślna ochrona danych oraz prawo do bycia zapomnianym, a także, po konsultacjach, dwie ostateczne wersje wytycznych. Przyjęliśmy również 16 opinii w ramach mechanizmu spójności dotyczących m. in. tematów, takich jak ocena skutków dla ochrony danych, wymogi akredytacji podmiotów monitorujących kodeksy postępowania, a także zależność między dyrektywą o prywatności i łączności elektronicznej a RODO.

Było to możliwe dzięki konsekwentnym wysiłkom wszystkich podmiotów działających w ramach EROD, a także dzięki zwiększonemu wkładowi i zaangażowaniu zainteresowanych stron w wydarzenia, warsztaty i ankiety.

W oczekiwaniu na nadchodzący rok jesteśmy gotowi zająć się kwestiami nierozstrzygniętymi w ramach naszego dwuletniego programu prac. Będziemy nadal przyjmować wytyczne w celu promowania współpracy w zakresie transgranicznego egzekwowania przepisów oraz doradzać prawodawcy Unii w kwestiach ochrony danych.

Coraz więcej krajów spoza UE przyjmuje przepisy o ochronie danych. Często opierają się one przy tym na podstawowych zasadach RODO. Jestem przekonana, że w niezbyt odległej przyszłości okaże się, że ochrona praw osób, których dane dotyczą, stanie się światową normą. Stworzy to podstawy do zwiększenia przejrzystości i bezpieczeństwa przepływu danych, a także do wzrostu zaufania do państwa prawa.

Andrea Jelinek
Przewodnicząca Europejskiej Rady Ochrony Danych

2

Przegląd działalności w 2019 r.

2.1. REGULAMIN WEWNĘTRZNY

[Regulamin wewnętrzny](#) (RW), określający najważniejsze zasady funkcjonowania EROD, został przyjęty na pierwszym posiedzeniu plenarnym 25 maja 2018 r.

W 2019 r. EROD przyjęła zmienione brzmienie art. 8, 10, 22 i 24 RW, mając na celu doprecyzowanie wymogów dotyczących przyznania statusu obserwatora, procedur wynikających z wydania opinii oraz procedur głosowania na posiedzeniach plenarnych EROD.

EROD przyjęła również nowy art. 37 RW ustanawiający Komitet ds. skoordynowanego nadzoru w kontekście przetwarzania danych za pomocą dużych systemów informacyjnych wykorzystywanych w instytucjach UE, a także przez organy, urzędy i agencje UE.

W 2019 r. Komitet odpowiadał za skoordynowany nadzór nad systemem wymiany informacji na rynku wewnętrznym (IMI) i Eurojustem. W 2020 r. nadzorem tym obejmie również Prokuraturę Europejską (EPPO). W przyszłości cały skoordynowany nadzór nad dużymi unijnymi systemami informacyjnymi, organami, urzędami i agencjami UE będzie stopniowo przejmowany przez Komitet.

2.2. SEKRETARIAT EROD

Sekretariat EROD dba o to, by wszystkie działania EROD były zgodne z jej RW oraz ramami prawnymi mającymi zastosowanie do EROD jako organu UE. Sekretariat jest głównym autorem opinii i decyzji wydawanych w ramach mechanizmu spójności i pełni rolę pamięci instytucjonalnej, zapewniając spójność dokumentów na przestrzeni czasu. Do roli Sekretariatu należy również ułatwienie EROD

sprawiedliwego i skutecznego podejmowania decyzji oraz działanie w charakterze punktu jasnej i spójnej komunikacji.

W ramach swoich działań wspierających Sekretariat EROD opracował rozwiązania informatyczne umożliwiające skuteczną i bezpieczną komunikację między członkami EROD, w tym system wymiany informacji na rynku wewnętrznym (IMI).

W 2019 r. Sekretariat EROD zorganizował 11 posiedzeń plenarnych i 90 posiedzeń podgrup ekspertów. Różne podgrupy ekspertów, przedmiotem prac których są konkretne obszary ochrony danych, wspierają EROD w wykonywaniu jej zadań.

Ponadto Sekretariat EROD wspiera przewodniczącą Rady w przygotowaniach do prowadzenia posiedzeń plenarnych, jak również do wypowiedzi publicznych.

2.3. DZIAŁANIA EROD W 2019 R.

2.3.1. Ogólne wytyczne

W 2019 r. EROD przyjęła **pięć nowych wytycznych**, mających na celu doprecyzowanie zakresu przepisów RODO. Przyjęte wytyczne dotyczyły kodeksów postępowania i podmiotów monitorujących na szczeblu krajowym i europejskim, a także objaśnienia sposobu przetwarzania danych osobowych w różnych okolicznościach, a mianowicie podczas świadczenia usług online, za pomocą urządzeń wideo, zasad uwzględniania ochrony danych w fazie projektowania i domyślnej ochrony danych oraz w sytuacjach związanych z prawem użytkownika wyszukiwarki do bycia zapomnianym.

Ponadto, w 2019 r., po przeprowadzeniu konsultacji publicznych, trzy dokumenty zawierające **wytyczne** przyjęte w 2018 r. zostały zatwierdzone przez EROD w ostatecznej formie. Wytyczne te precyzują kryteria akredytacji i certyfikacji oraz zakres terytorialny określony w RODO.

EROD wydała również **zalecenie** w sprawie wykazu

sporządzonego przez EIOD dotyczącego rodzajów operacji przetwarzania podlegających wymogowi dokonania oceny skutków dla ochrony danych.

2.3.2. Opinie w ramach mechanizmu spójności

Aby zagwarantować spójne stosowanie RODO w sprawach o charakterze transgranicznym, EROD wydaje **opinie w ramach mechanizmu spójności**. Właściwy organ nadzorczy musi w jak największym stopniu uwzględnić taką opinię.

W 2019 r. EROD wydała **16 opinii w ramach mechanizmu spójności**. Osiem z nich dotyczyło przedłożonych przez organy nadzorcze projektów wykazów odnoszących się do operacji przetwarzania wymagających dokonania oceny skutków dla ochrony danych, a także operacji niepodlegających tej ocenie. Pozostałe opinie dotyczyły przekazywania sobie danych osobowych przez organy nadzoru finansowego w państwach EOG i spoza EOG oraz wzajemnych zależności między dyrektywą o prywatności i łączności elektronicznej a RODO, a także doprecyzowania standardowych klauzul umownych, wiążących reguł korporacyjnych, kompetencji organów nadzorczych oraz kryteriów akredytacji podmiotów monitorujących.

EROD działa również jako organ rozstrzygający spory i wydaje **wiążące decyzje**. Od dnia 25 maja 2018 r. nie wszczęto żadnej procedury rozstrzygania sporów. To pozwala sądzić, że do tej pory organy nadzorcze były w stanie osiągnąć porozumienie w sprawie wszystkich bieżących spraw transgranicznych.

2.3.3. Konsultacje w sprawie aktów ustawodawczych

EROD doradza Komisji Europejskiej we wszelkich kwestiach związanych z ochroną danych osobowych, w tym w sprawie adekwatności stopnia ochrony danych w państwach trzecich lub organizacjach międzynarodowych. W 2019 r. EROD wydała sprawozdania dotyczące **drugiego** i **trzeciego rocznego przeglądu** decyzji w sprawie odpowiedniego stopnia ochrony danych w ramach Tarczy Prywatności UE-USA, dokonanej przez Komisję Europejską w celu oceny solidności

i praktycznego wdrożenia tego środka.

Ponadto na wniosek Dyrekcji Generalnej Komisji Europejskiej ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności (DG SANTE) EROD wydała [opinię](#) na temat wzajemnych zależności między rozporządzeniem w sprawie badań klinicznych (RBK) a ogólnym rozporządzeniem o ochronie danych (RODO).

EROD podlega również przepisom art. 42 [rozporządzenia 2018/1725](#) w kwestii konsultacji w sprawie aktów ustawodawczych. Umożliwia to koordynację prac EIOD i EROD w celu wydania przez nie **wspólnej opinii**. W 2019 r. EROD i EIOD wydały [wspólną opinię](#) na temat aspektów ochrony danych w ramach europejskiej infrastruktury usług cyfrowych w dziedzinie e-zdrowia. Również ta opinia została wydana na wniosek DG SANTE.

Z własnej inicjatywy EROD wydała też [oświadczenie](#) w sprawie projektu rozporządzenia w sprawie prywatności i łączności elektronicznej, a także wniosła [wkład](#) w konwencję budapeszteńską o cyberprzestępczości w aspekcie ochrony danych.

2.3.4. Inne dokumenty

W 2019 r. EROD wydała **dwa oświadczenia**. [Pierwsze z nich](#) dotyczyło amerykańskiej ustawy o wypełnianiu obowiązków podatkowych w stosunku do rachunków posiadanych za granicą (FATCA), zgodnie z rezolucją Parlamentu Europejskiego w sprawie szkodliwych skutków FATCA dla obywateli UE. [Drugie z nich](#) dotyczyło wykorzystywania danych osobowych w ramach kampanii politycznych, w świetle wyborów do Parlamentu Europejskiego w 2019 r. i innych wyborów odbywających się w UE i poza jej granicami.

Aby odnieść się do kwestii ochrony danych w przypadku braku porozumienia w sprawie brexitu, EROD wydała **dwie noty informacyjne**: w sprawie [przekazywania danych](#) z EOG do Zjednoczonego Królestwa w myśl RODO oraz w sprawie [wiążących reguł korporacyjnych dla przedsiębiorstw](#), dla których wiodącym organem nadzorczym jest Urząd Rzecznika Informacji Zjednoczonego Królestwa (ang. Information Commissioner's Office, ICO).

Na wniosek Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (LIBE) Parlamentu Europejskiego EROD przedstawiła [sprawozdanie LIBE na temat wdrażania RODO](#), zapewniając przegląd wdrożenia i egzekwowania RODO w kwestii mechanizmu współpracy i ustaleń dotyczących spójności.

W dniu 9 lipca 2019 r., na wniosek Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej o złożenie przez nią ustnych wyjaśnień, przewodnicząca EROD odniosła się do [Sprawy C-311/18 \(Facebook Ireland i Schrems\)](#).

2.4. KONSULTACJE

Po wstępnym przyjęciu wytycznych EROD organizuje **konsultacje publiczne**, aby umożliwić zainteresowanym stronom i obywatelom wymianę poglądów i wniesienie dodatkowego wkładu. W 2019 r. EROD zainicjowała [pięć takich konsultacji](#): dotyczących wytycznych w sprawie kodeksów postępowania, kryteriów certyfikacji, przetwarzania danych osobowych w usługach online i urządzeniach wideo, ochrony danych w fazie projektowania i domyślnej ochrony danych oraz prawa do bycia zapomnianym.

EROD organizuje **wydarzenia z udziałem zainteresowanych stron** w celu zebrania opinii na temat kluczowych kwestii i kształtowania prac nad przyszłymi wytycznymi. W 2019 r. EROD zorganizowała trzy takie wydarzenia, poświęcone zmienionej dyrektywie w sprawie usług płatniczych (PSD2), koncepcji i odpowiedzialności administratorów i podmiotów przetwarzających oraz praw osób, których dane dotyczą.

W ramach rocznego przeglądu działań EROD – ustanowionego na mocy art. 71 ust. 2 RODO – Rada drugi rok z rzędu przeprowadziła **badanie z udziałem zainteresowanych stron**. Badanie, którego przedmiot stanowiła treść wytycznych EROD i proces ich wdrożenia, miało na celu zrozumienie, w jakim zakresie zainteresowane strony uważają wytyczne za praktyczne i pomocne w interpretacji przepisów RODO.

Wśród respondentów znalazły się organizacje i pojedyncze przedsiębiorstwa z sektora finansowego, bankowego i ubezpieczeniowego, handlu hurtowego i detalicznego,

technologii informacyjnych, opieki zdrowotnej i pomocy społecznej oraz praw podstawowych. Większość respondentów miała swoją siedzibę w Europie, a ponad 60% z nich reprezentowało małe podmioty.

64% uczestników badania uznało wytyczne za przydatne, natomiast 46% – za wystarczająco praktyczne. Niemal 80% uznało wytyczne za łatwo dostępne; w 2018 r. było to 64%. Inne pozytywne informacje zwrotne odnosiły się do zaczerpniętych z życia przykładów i szerokiego zakresu zastosowania, zapobiegającego fragmentarycznemu podejściu krajowemu.

Respondenci opowiedzieli się za dalszymi pracami interpretacyjnymi w celu doprecyzowania m.in. związku między administratorem i podmiotem przetwarzającym a podstawą prawną uzasadnionego interesu. Dla MŚP działanie zgodne z RODO pozostaje wyzwaniem, ale zainteresowane strony zauważyły, że wytyczne EROD to przydatne narzędzie wsparcia w stosowaniu rozporządzenia. Ogółem 40% uczestników badania oceniło przebieg procesu konsultacyjnego jako przynajmniej odpowiedni, a nawet satysfakcjonujący.

2.5. DZIAŁANIA ORGANÓW NADZORCZYCH W 2019 R.

Zgodnie z RODO organy nadzorcze państw członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) ściśle współpracują w celu zapewnienia spójnego zabezpieczenia praw osób fizycznych do ochrony danych w całym EOG. Jednym z zadań organów nadzorczych jest udzielanie sobie nawzajem wsparcia i koordynowanie procesu decyzyjnego w sprawach transgranicznych dotyczących ochrony danych.

W okresie sprawozdawczym organy nadzorcze określiły pewne wyzwania pojawiające się podczas wdrażania mechanizmu współpracy i spójności. W szczególności stwierdzono, że różnorodność krajowych przepisów proceduralnych ma wpływ na mechanizm współpracy, ze względu na różnice dotyczące procedur rozpatrywania skarg, sytuacji stron w postępowaniach, kryteriów dopuszczalności, czasu trwania postępowań, terminów itd.

Ponadto skuteczne stosowanie uprawnień i zadań powierzonych organom nadzorczym na mocy RODO zależy

w dużej mierze od dostępnych im zasobów. Dotyczy to w szczególności mechanizmu kompleksowej współpracy (One-Stop-Shop; OSS), którego powodzenie zależy od wysiłku organów nadzorczych i czasu, jaki mogą one poświęcić współpracy i poszczególnym sprawom.

Pomimo tych wyzwań EROD jest przekonana, że współpraca organów nadzorczych doprowadzi do stworzenia wspólnej kultury ochrony danych i spójnych praktyk kontrolnych. Jeden zestaw przepisów okazał się korzystny dla administratorów danych i podmiotów je przetwarzających w EOG, zapewniając większą pewność prawa. Przyniósł on korzyści również osobom fizycznym, które przekonały się, że prawa dotyczące przetwarzania ich danych zostały wzmocnione.

Od rozpoczęcia stosowania RODO transgraniczną procedurę współpracy w systemie IMI wszczęto 807 razy, z czego 585 spraw rozpoczęto w 2019 r. Spośród tych przypadków - 425 w wyniku skargi, pozostałe zaś – na innej podstawie, np. w wyniku postępowań, zobowiązań prawnych czy doniesień medialnych.

Mechanizm kompleksowej współpracy (One-Stop-Shop; OSS) wymaga współpracy wiodącego organu nadzorczego (LSA) z organami nadzorczymi, których sprawa dotyczy (CSA). Oprócz prac w celu podjęcia skoordynowanej decyzji w odniesieniu do administratora danych lub podmiotu je przetwarzającego, LSA prowadzi postępowanie i odgrywa kluczową rolę w procesie osiągnięcia porozumienia między organami nadzorczymi, których sprawa dotyczy. Do końca 2019 r. organy nadzorcze zainicjowały 142 procedury w ramach OSS, z czego 79 zakończyło się wydaniem ostatecznej decyzji.

Procedura wzajemnej pomocy umożliwia organom nadzorczym zwrócić się z prośbą o informacje do innych organów nadzorczych lub wystąpienie z wnioskiem o zastosowanie innych środków w celu skutecznej współpracy, takich jak uprzednie zezwolenie lub postępowanie wyjaśniające. Od dnia 25 maja 2018 r. procedurę wzajemnej pomocy uruchomiono 2 542 razy. W zdecydowanej większości przypadków (2 427) były to nieformalne konsultacje; 115 stanowiły formalne wnioski.

W 2019 r. organy nadzorcze nie prowadziły **wspólnych operacji**.

Zgodnie z RODO krajowe organy nadzorcze dysponują różnymi środkami naprawczymi. W 2019 r. organy te stwierdziły szereg **naruszeń RODO** i odpowiednio wykonały swoje uprawnienia naprawcze.

Naruszenia obejmowały niewdrożenie przepisów, np. dotyczących domyślnej ochrony prywatności oraz ochrony prywatności już w fazie projektowania, prawa dostępu lub prawa do usunięcia danych. W wielu przypadkach uwydatnił się brak odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych do zapewnienia ochrony danych, co doprowadziło do jej naruszenia. Kilka istotnych incydentów wiązało się z przetwarzaniem szczególnych kategorii danych, takich jak opinie polityczne, informacje kredytowe lub dane biometryczne. Ukarano podmioty zarówno z sektora prywatnego, jak i publicznego.

EROD jest również zaangażowana w pogłębianie istniejących i rozwój nowych relacji z zainteresowanymi stronami. Członkowie EROD, a także przewodnicząca i jej zastępcy, będą nadal uczestniczyć w odpowiednich konferencjach i wystąpieniach.

Sekretariat EROD będzie nadal zapewniał spójną komunikację, w tym dalsze zwiększanie zaangażowania społeczeństwa w działania EROD przez jej obecność w mediach społecznościowych, a także wzmacnianie współpracy z organami nadzorczymi. W tym celu EROD utrzyma i wzmocni sieć rzeczników prasowych i specjalistów ds. komunikacji w organach nadzorczych.

Główne cele na 2020 r.

Do końca 2019 r., tj. do połowy okresu objętego jej [planem prac](#), EROD dokonała znacznych postępów w realizacji wyznaczonych celów, do osiągnięcia których dąży w drugim roku swojej pracy.

W 2020 r. EROD będzie dążyć do opracowania wytycznych dotyczących administratorów danych i podmiotów je przetwarzających, praw osób, których dane dotyczą oraz pojęcia prawnie uzasadnionego interesu. Zintensyfikuje także prace w kontekście zaawansowanych technologii, takich jak pojazdy podłączone do internetu, "blockchain", sztuczna inteligencja oraz asystenci cyfrowi.

EROD będzie nadal doradzała Komisji w takich kwestiach

jak wnioski o transgraniczny dostęp do danych z elektronicznych materiałów dowodowych, przegląd lub wprowadzanie decyzji stwierdzających odpowiedni stopień ochrony w odniesieniu do przekazywania danych do państw trzecich oraz wszelkie ewentualne zmiany umowy między Unią Europejską a Kanadą w sprawie danych dotyczących przelotu pasażera (PNR).

W 2020 r., oprócz działań nakreślonych w planie prac, zarówno z własnej inicjatywy, jak i po konsultacjach z Komisją Europejską, EROD ma przedstawić wskazówki dotyczące skutków dla ochrony danych w kontekście walki z COVID-19.

Dane kontaktowe

Adres pocztowy:

Rue Wiertz 60, B-1047 Bruksela, Belgia

Adres biura:

Rue Montoyer 30, B-1000 Bruksela, Belgia

E-mail:

edpb@edpb.europa.eu

 @eu_edpb

 eu-edpb

 edpb.europa.eu